

Magyar
Nemzeti
Múzeum

ICOM international
council
of museums

A múzeum, **mint** szenvedély

FOGALMAK,
GONDOLATOK
A MAI MÚZEUMI
VILÁGBAN

A konferencia és workshop elemeket összekötő rendezvény célja, hogy a magyar múzeumi élet képviselői alapos szakmai vitát folytassanak a múzeumi világra jellemző kérdésekről, fogalmakról, jelenségekről, s közösen megfogalmazzák, hogy hogyan látják a múzeumok társadalmi feladatait, szerepüket a közösségépítésben, a közönséggel folytatott párbeszédet, a múzeumok lehetőségeit a kulturális életben, a tudás létrehozásában és átadásában. Egyszóval hogyan látják a múzeumok jövőjét. A konferencia végén a megvitatott szövegeket az ICOM MNB honlapján közzétesszük.

A rendezvény nem konkrét fejlesztési projektek ismertetésével foglalkozik, és nem is a finanszírozás, vagy az igazgatás oldaláról akarja megközelíteni a múzeumok folyamatos átalakulásának jelenségét. Tartalmi kérdések megvitatását tűzi ki célul, azaz azt vizsgálja, hogy az adott finanszírozási és irányítási feltételek között, hogyan és miként tudják a muzeológusok és a múzeumok minél jobban kiaknázni és összehangolni szellemi lehetőségeiket, hogy a társadalom számára tovább erősítsék jelentőségüket, s a külföld számára minél jobban tudják megjeleníteni a magyar múzeumi élet szellemi világát.

A rendezvény nem tartja kizárólagosnak az országos, vagy a budapesti múzeumok eredményeit, hanem egyenrangúként kezeli a nagyobb és kisebb városi múzeumok, tematikus múzeumok, tájházak, vagy emlékházak tapasztalatait és átgondolt elképzeléseit is. Ezért minél szélesebb körű, országos részvételre számítunk.

Az ICOM MNB új küldetés nyilatkozatának megfelelően a sikeres múzeumot a múzeumokban dolgozók közös alkotásának tartja. Ezért a magyar múzeumi életet akként szemléli, hogy abban a múzeumok különböző végzettségű, beosztású, vagy különböző munkakört betöltő tagjai egyaránt értékes, fontos és különleges tudással rendelkeznek, amelyre mind szükség van ahhoz, hogy a magyar múzeumi hálózat továbbra is hasonló dinamikával tudjon fejlődni, mint ami az elmúlt évekre volt jellemző.

RENDEZŐ:
ICOM MAGYAR NEMZETI BIZOTTSÁG
ÉS A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
IDŐPONT: 2017. FEBRUÁR 23–24.
HELYSZÍN: MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

A rendezvényen a nyitó és záró plenáris előadások között 15–20 fős, párhuzamosan futó műhelybeszélgetésekre kerül sor, amelyeken egy-egy meghatározó jelentőségű kérdést vitatnak meg a résztvevők. A workshopokat moderátorok vezetik, akik 5–10 perces bevezetőt is tartanak. Hogy elkerüljük a műhelybeszélgetések parttalanságát, a workshopok végére a résztvevőknek 80–200 szavas szövegben kell összefoglalniuk a viták eredményeit, amelyeket plenáris ülésen mutatnak be a rendezvény többi résztvevőjének, akik további észrevételekkel élhetnek.

A konferencia második és zárónapján a meghívott külföldi vendégelőadók és az ICOM MNB Elnöksége reagál az eredményekre.

A konferencián elhangzott és megírt összefoglalókat az ICOM MNB ajánlásával a szervezet website-ján hozzáférhetővé tesszük, és nyomtatott formában elküldjük a magyar múzeumok és az EMMI Kulturális Államtitkársága számára, mint az ICOM Magyar Nemzeti Bizottságának ajánlásait.

A rendezvény a workshopok jellegéből adódóan kötött létszámmal tud csak működni, ezért a műhelybeszélgetésekben való részvételhez előzetes regisztráció szükséges. Egy-egy workshopra 15–20 jelentkezőt tudunk elfogadni. A konferencia plenáris előadásain való részvétel nincs létszámhoz kötve.

Hangsúlyozzuk, hogy a részvétel nincsen egyéni, sem intézményi ICOM tagsághoz kötve, hanem minden magyar múzeumban dolgozó számára nyitott. Bátorítjuk a múzeumokban dolgozó műtárgyvédelmi, restaurátor, múzeumpedagógus, rendezvényszervező, digitális fejlesztéssel foglalkozó, jogász, fotós, kiállítás tervező, vizuális szakemberek, honlap-fejlesztők jelentkezését is.

A múzeum, ugyanis lényegében szenvedély. Szendély a látogatók, a közönség oldaláról, és szenvedély a szellemi és tárgyi örökséget megőrző, a kulturális tartalmakat megteremtő vagy azokat elérhetővé tevő szakemberek oldaláról is.

A múzeum közös szenvedélyünk, amelyet a szellemi fejlődés szempontjából elengedhetetlennek tartunk. Beszélgetéseink ennek a szenvedélynek a konkrét tervekben, tapasztalatokban tetet öltő gyakorlati megvalósulásairól folynak.

A workshopokon való részvétel regisztrációhoz kötött.
A regisztráció 2016. december 31-ig lehetséges, az icomszenvedely@gmail.com email címen.

ELSŐ NAP

09:00–10:00 Regisztráció

10:00–11:00 Köszöntők

11:00–11:20 Szünet

PÁRHUZAMOS WORKSHOPOK

Kétszer 40 perc mindegyik, 20 perc szünettel

11:20–12:00 A MÚZEUM FOGALMA

moderátor: Varga Benedek (Magyar Nemzeti Múzeum)
A múzeum fogalma a 18. századi nyilvános múzeumok megalakulása óta folyamatosan változik, ahogy a társadalmi környezet, a művelődés szinterei, vagy éppen a múzeumot közösség értékrendje, elvárásai alakulnak. Hogyan lehet a mai múzeum fogalmát úgy meghatározni, hogy felölje gyűjteményezési, művelődési, kulturális, oktatási, tudományos, társadalmi, vagy éppen identitásépítő feladatait?

11:20–12:00 HITELESSÉG-EREDETISÉG A GYŰJTEMÉNYEKBE

moderátor: Kalla Zsuzsa (Petőfi Irodalmi Múzeum)
Virtuálissá váló világunkban a valóságos műtárgyak egyre inkább felértékelődnek. A széles és innovatív, kiváló másolatokat, interaktív megjelenéseket előállító installációk ellenére a látogató, úgy tűnik, ragaszkodik a „kézzelfogható múlt”, az eredetiség élményéhez.

Hogyan találják meg a múzeumok a kiállításokban a helyes arányt? Hogyan erősödhet a gyűjteményi kutató-feldolgozó munka presztízse ebben a helyzetben? Mi a szerepük a műtárgyakat, gyűjtemény-csoportokat mélyen ismerő, a tudományos közzétett hivatásuknak tekintő, magas színvonalon oktató és előadó, magukat a tudományos közélet aktív részeseinek valló muzeológusoknak? Múzeum-e még az eredeti tárgyakat nem vagy alig bemutató a látogatóközpont?

11:20–12:00 A TUDÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

moderátor: Kaján Imre (Göcsej Múzeum)
Magyarországon a múzeumok zöme köztulajdonos és közpénzből is működik, benne közalkalmazott szakemberek dolgoznak. A létrejött tudás tehát szintén köztulajdon. (A felhasználás szempontjából) mennyire és hogyan jusson hozzá a „köz” ehhez a vagyonához? A tudásunk a gyűjteményekben önmagunkban, a múzeumokban őrzött „nyers” feldolgozásokban, a publikációkban és a manapság erősen fejlődő prezentációs műfajokban manifesztálódik. Mekkora szeletét érinti ez a ténylegesen őrzött értékeinknek?

A fő kérdések ezek alapján:

1. Mik a múzeumok forrás-értékű sajátosságai, mit tehet hozzá pluszban a múzeumokban őrzött tudás a tudományosság egészéhez?
2. Van-e valamilyen (érzékkelhető) szerep-csökkenés ezen a téren? Vagy inkább szerep-erősödés van?
3. Van-e a múzeumok tudományos munkájával kapcsolatban fenntartói és látogatói elvárás? Képesek vagyunk-e (szervezeti, fenntartói, intézményi és egyéni múzeumi szakdolgozói szinten) ezeknek megfelelni?

12:00–12:20 Szünet

PÁRHUZAMOS WORKSHOPOK

12:20–13:00 A MÚZEUM FOGALMA

moderátor: Varga Benedek (Magyar Nemzeti Múzeum)

12:20–13:00

HITELESSÉG-EREDETISÉG A GYŰJTEMÉNYEKBE

moderátor: Kalla Zsuzsa (PIM)

12:20–13:00 A TUDÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

moderátor: Kaján Imre (Göcsej Múzeum, Zalegerszeg)

13:00–14:30 Ebédszünet (90 perc)

PLENÁRIS PREZENTÁCIÓK

Az egyes workshopok prezentálják az általuk megvitattott eredményeket és gondolatokat, és a szövegeket is plenáris vitára. Témánként 30 perc.

14:30–15:00 A MÚZEUM FOGALMA

– prezentáció és vita

15:00–15:30

HITELESSÉG-EREDETISÉG A GYŰJTEMÉNYEKBE

– prezentáció és vita

15:30–16:00

A MÚZEUMI KULTURÁLIS TARTALMAK A KULTURÁLIS TÉRBE

– prezentáció és vita

16:00/17:00 Állófogadás

MÁSODIK NAP

09:00–10:00 Regisztráció

PÁRHUZAMOS WORKSHOPOK

Kétszer 40 perc mindegyik, 20 perc szünettel

10:00–10:40 A TÁRSADALMI MÚZEUM FELADATAI

moderátor: Sári Zolt (Szabadtéri Néprajzi Múzeum)
A beszélgetésben a társadalmi múzeum definíciója mellett olyan kérdéseket érintünk, hogy a múzeum hogyan tud reagálni korunk társadalmi kérdéseire, problémáira, a többségi és kisebbségi társadalom együttélésére, a különböző generációkat érintő kihívásokra, a lokális és a globális folyamatokra. Hogyan viszonyulunk saját társadalmunk önképéhez, a másikkal való kapcsolatunkhoz? Hogyan segíthetjük az interkulturális kapcsolatokat a múzeumi programokon túl kiállításainkkal, gyűjteményeinkkel? Milyen a társadalmi múzeumok viszonya a múlthoz, és képesek vagyunk-e a külső nézőpontból megfogalmazott kritikai és önreflexív feldolgozásra? Az interpretatív értelmezés során hogyan vonjuk be a látogatót, tesszük részesévé a kiállításnak?

10:00–10:40 PARTICIPÁCIÓ

– A KÖZÖNSÉG ÉS A HELYI KÖZÖSSÉGEK RÉSZVÉTELE A MÚZEUMI TEVÉKENYSÉGEKBE

moderátor: Éliás István (Miskolci Múzeum)

A múzeum az utóbbi évtizedekben egyre inkább törekszik közösségi térré válni. Meddig és milyen módon vonja be a múzeum közönségét tevékenységeibe? Hol vannak a határok, milyenek a részvétel különböző szintjei? Mennyiben segíti a múzeum köztér voltát a részvétel? Ehhez, s hasonló kérdéseket boncolgat a workshop jó gyakorlatok és lehetséges gyakorlatok felvetésével, megvitatásával.

10:00–10:40 MÚZEUMI TARTALMAK A KULTURÁLIS TÉRBE

moderátor: Róka Enikő (BTM/Fővárosi Képtár)

A szekció a múzeumok helyzetével foglalkozik: mennyiben tud a múzeum az egyéb kulturális produktumok (színház, film, zenei programok) mellett jelen lenni? Milyen hatást gyakorolnak a múzeumi kiállításokra az egyéb kulturális területek? Létezik-e verseny a kulturális szektorban, és ha igen, akkor a múzeumok mit tesznek azért, hogy ebben megállják a helyüket?

10:40–11:00 Szünet

PÁRHUZAMOS WORKSHOPOK

11:00–11:40 A TÁRSADALMI MÚZEUM FELADATAI

moderátor: Sári Zolt (Szabadtéri Néprajzi Múzeum)

11:00–11:40 PARTICIPÁCIÓ

moderátor: Éliás István (Hermann Ottó Múzeum, Miskolc)

11:00–11:40 A MÚZEUMI KULTURÁLIS TARTALMAK A KULTURÁLIS TÉRBE

moderátor: Róka Enikő (BTM/Fővárosi Képtár)

11:40–13:00 Ebédszünet (80 perc)

PLENÁRIS PREZENTÁCIÓK

13:00–13:30 A TÁRSADALMI MÚZEUM FELADATAI

– prezentáció és vita

13:30–14:00 PARTICIPÁCIÓ

A KÖZÖNSÉG ÉS A HELYI KÖZÖSSÉGEK RÉSZVÉTELE A MÚZEUMI TEVÉKENYSÉGEKBE

– prezentáció és vita

14:00–14:30 A TUDÁSHOZ VALÓ HOZZÁFÉRÉS

– prezentáció és vita

14:30–15:00 Szünet

15:00–15:30/16:00 Zárások